

OBSAH

<i>Předmluva k českému vydání</i>	13
<i>Předmluva</i>	15
Úvod	17
I. VÝCHOZÍ ÚVAHY	29
1. Nacionálněsocialistická kulturní politika v okupované Evropě	29
<i>Nacionálněsocialistické okupační panství a kulturní politika – možnosti kategorizace</i>	29
<i>Nacionálněsocialistická kulturní politika v okupovaném Polsku</i>	33
<i>„Kulturní most na sever“ – Nacionálněsocialistická kulturní politika v Dánsku a Norsku</i>	35
<i>„Stav relativní normálnosti“ – Nacionálněsocialistická kulturní politika ve Francii provozovaná vichistickou vládou a německá vojenská správa</i>	38
<i>Dílčí bilance – Nacionálněsocialistická kulturní politika v Protektorátu v kontextu okupační nadvlády v Evropě</i>	42

2. Mezi „kolaborací“ a „odbojem“	45
„Ať nezahyne aspoň národ“ – <i>K pojmu kolaborace</i>	45
<i>Trpěný svobodný prostor, nebo uvzduvaná skulina? –</i> <i>K pojmu „odboj“</i>	49
„S cílem poskytnout češtví ideální oporu“ – „Záchrana národní kultury“	51
3. Česká kultura mezi válkami	57
<i>Vztahy mezi kulturními pracovníky</i> <i>německého a českého jazyka</i>	57
<i>Jaro až podzim 1938: „Manifest na obranu země“,</i> <i>šok mnichovské dohody a její následky</i>	64
„Otráveně nenávislný, kultuře zpronevěřilý vítr“ – <i>Kulturněpolitická atmosféra druhé republiky</i>	65
„Zjednodušení veřejného života“ – <i>Národní kulturní rada</i> <i>a kulturněpolitická opatření za druhé republiky</i>	70
II. NACIONÁLNĚSOCIALISTICKÁ KULTURNÍ POLITIKA V PROTEKTORÁTU – AKTÉŘI, ZÁJMY, PROSTŘEDKY A KONFLIKTY	75
4. Participující německá místa	76
„Intimní znalosti českých poměrů“ – <i>Oddělení pro kulturu</i> <i>na Úřadu říšského protektora 1939–1941</i>	76
„Vysloveně z pozice nařizovatele“ – <i>změny týkající se</i> <i>Oddělení pro kulturu v době rekonstrukce vlády</i> <i>a správní reformy</i>	79
„Jen ke škodě věci“ – <i>Oddělení pro kulturu</i> <i>v konkurenci s dalšími orgány okupační moci</i>	83
„Osudové spojení“ – <i>Kulturněpolitické zájmy organizace</i> <i>SS Dědictví po předcích a Rosenbergova útvaru</i>	86
„Usměrnování vůle národa“ – <i>Aktivity ministerstva</i> <i>národní osvěty a propagandy</i>	89

5. Prostředky a opatření nacionálněsocialistické kulturní politiky v Protektorátu	97
„Co největší dohled“ – Kontrola, cenzura a omezování	99
„Ve smyslu společných profesních úkolů“ – Materiální pobídky a kontrola profesních svazů	101
„Nájemní pisálci si spakovali svoje fidlátka“ – Zájezdy pro kulturní pracovníky a jejich propagandistické využití	102
„Svébytný novinářský život“ – Zásahy formou skrytého ovládnutí podniku a ekonomického propojení: na příkladu revue Světozor	111
„V etnicky cizorodém prostředí“ – Podpora německých institucí kulturního života	117
6. Činnost českých úřadů v rámci „kulturní autonomie“	122
„Takzvaný prezident z německé milosti“ – Emil Hácha a Alois Eliáš v čele „autonomní“ správy	125
„Na plné obrátky“ – Postupné oslabování předsednictva ministerské rady	128
„Zlomy v životě toho vlastního bratrance krásné postavy Zdeňka Bořka Dohalského“ – Činnost rytíře Augusta von Hoop na českých úřadech	131
„Typický korektní úředník“ – Ministerstvo školství a lidové osvěty	133
„Nepřirozená křečovitost“ – Změny v důsledku reorganizace vlády a centralizace kulturněpolitických kompetencí na Úřadu a pozdějším ministerstvu lidové osvěty	138
„Dočasné zlo“ – České úřady a ukončení činnosti kulturních institucí v září 1944	149
7. České instituce a organizace v kulturní oblasti	156
„Naprosto selhalo“ – Kulturní aktivity Národního souručenství	156
„Vážnost okamžiku“ – Role Národní rady české a k ní přiřčené Kulturní rady	160
„Propagandisticky neakceptovatelné“ – Fašistická a antisemitská uskupení	170

<i>Nová orientace českých kulturních organizací po rekonstrukci vlády v roce 1942 a jejich reorganizace . . . . .</i>	174
<i>„Snaha dát pracujícím to nejlepší z nejlepšího“ – Aktivity Národní odborové ústředny zaměstnanecké (NOÚZ) v kulturní oblasti . . . . .</i>	176
<i>„Zbavit je jejich neurvalosti“ – Veřejná osvětová služba a český kulturní život . . . . .</i>	182
<i>„Hitlerovci“ – Kuratorium pro výchovu mládeže . . . . .</i>	188
<i>Dílčí bilance – české instituce a sdružení jako aktivní činitelé kulturního života . . . . .</i>	199
8. Kritika a alternativy z exilu	201
9. Modely chování českého publika	206
<i>„Každé slovo a každé gesto“ – Možnosti svobodné tvorby v prvních letech okupace . . . . .</i>	207
<i>„Posměch“ – Narušování kulturních akcí a následné reakce okupačních úřadů na příkladu filmových představení . . . . .</i>	209
<i>„Filmy s tanečními čísly, například s Marikou Rökkovou“ – Kontrolovaná kulturní nabídka a české publikum. Příklad filmů v kinech . . . . .</i>	215
<i>Dílčí bilance – České publikum z pohledu nacionálněsocialistické kulturní politiky . . . . .</i>	218
III. DÍLČÍ OBLASTI KULTURY	221
10. Literatura	221
<i>„Pero je zbraň“ – Literatura v Čechách a na Moravě před zřízením Protektorátu . . . . .</i>	221
<i>„Kladný poměr k životu“ – Autoři a jejich díla z pohledu okupačních úřadů . . . . .</i>	229
<i>„Kulturněpolitická mise“ – Řízení formou kontrol, konfiskací a zákazů . . . . .</i>	232

„Ale všichni předstírali napjatou pozornost“ – Řízení a usměrňování spisovatelů formou podpory i jejich využívání	237
„Útěk ke knize“ – Literatura uvnitř a vně tolerovaných prostorů svobodné činnosti	247
„Jako rudý hadr“ – Nakladatelství v Protektorátu Čechy a Morava	259
„Mohutný nárůst obratu“ – Knihovny a knihkupectví	271
„Miláček sečtějších středostavovských vrstev“ – spisovatel František Kožík	282
11. Hudba	300
„Mateřská prst' bez šťávy a síly“ – Hudba v Čechách a na Moravě do března 1939	304
„Naprosto lajdácky“ – Řízení hudebního života německým Oddělením pro kulturu	307
„V srdečném tónu“ – Kontrola českými úřady	310
„Bezcílný přístup k životu“ – Hodnoticí kritéria cenzurních úřadů	318
„S pěkným úspěchem přednesl“ – Pokusy o angažované zapojení českých souborů a hudebníků a jejich reakce	321
„Spíš hluk než hudba“ – Akce a jejich pořadatelé	324
„Výkony rovnocenné a možno-li ještě mnohem lepší“ – Prestížní objekty	334
„Hudba, jež dokáže jásat jako česká louka na jaře“ – Spory o oprávnění interpretovat Smetanu, Dvořáka a Mozarta	348
„Náruživé srdce uvažujícího hudebníka“ – Dirigent Václav Talich	358
12. Divadlo	369
Nad propastí – divadelní život v Čechách a na Moravě mezi válkami.	372
„Přesyceno divadelními hrami západního ražení“ – Kontrola a usměrňování	376
„Nemáme rádi, když se na scéně musíme dívat na slabochy“ – Příklady rozhodnutí cenzurních úřadů	384

„Poslední možnost, jak se projevit v národním duchu“ – Český divadelní život	388
„Revoluční Kašpárek“ – Česká divadla v soukromém vlastnictví	395
„Vážné pokusy“ – Německý divadelní život v Praze	402
„Hraničářská divadla“ – Podpora německých scén mimo Prahu	412
13. Film	418
„Jana, děvče ze Šumavy“ – Německý a český film v Čechách a na Moravě mezi válkami	422
„Zmatek svazů a sdružení“ – Kontrola filmu	425
„A zbytek peněz si strčí do kapsy“ – Řízení od výroby po distribuci	430
„Nikdo nikoho k ničemu nenutil“ – Filmy a filmoví tvůrci	440
„Byl jednou jeden král“ – Herec a majitel divadla Vlasta Burian	446
Shrnutí	463
Doba kulturního rozkvětu, anebo „zdání národního života“?	463
Existoval „generální kulturněpolitický plán“?	473
Jednotlivé oblasti kultury	477
Vzorce chování českých kulturních tvůrců	481
Seznam pramenů a literatury.	486
Rejstřík osob	503
Rejstřík věcný a geografický	510
Seznam zkratk	519